

SESSİZLİK

Mehmet Zahit EREN

Sessizlik; varlığını karanlığın maskesi altında sürdüren odada, bir masumun üstüne kalmış suç kadar yapışkan ve rahatsız ediciydi. Toprağın altında bambaşka rüyaların dinmez sükütu ile haşır neşir durumdadaki ölümler için mezar taşları ne demekse saatlerdir sandalyesinde avurtlarını pencereden esen ve karşıdaki kavak ağacını silkeleyen rüzgâra karşı şişirip şişirip söndüren Bay Z için de kapının menteşesinden pencerenin kulpuna kadar eşya nevinden her şey, o anlama denk geliyordu. Hatta Bay Z'nin yeknesak yaşamının da bu maskenin ayrılmaz parçalarından olduğunu gönül rahatlığıyla kabul ettiğimizde, aradan geçen zamanın ancak birbirinin varlığı hâlinde bir mana teşkil eden bu iki çark arasında (Bay Z, eşyalar) ezile ezile dağıldığını, dağıldığı anda da odadaki tüm zerrelere içine nüfuz ederek sonsuz bir devinimi başlattığını söylemek de zor olmuyordu.

Rüzgârın hafif yön değiştirdiğini anlayan Bay Z, -yüzüne vuran rüzgâr artık balkon ipine asılı mandallardan hoşça giden bir melodi çıkarıyordu çünkü- sarkaçlı saatin ritmine uydurarak sallandığı sandalyesinden sol elinin içinde tuttuğu çekirdek içlerini dökmemeye gayret göstererek doğruldu. Sağ elini saçlarının içinde bir süre gezdirdikten sonra rüzgârın onu aynaya muhtaç etmemesinden ve verdiği incelikli şekilden memnun olmuşçasına gülümsedi. Kafasını pencereden çıkarmadan evvel, çekirdek içlerini pencere iskeletini izleyerek güvercinler için pervaza koyduğu yemliğe boşalttı. Ne olur ne olmaz diyerek yemliğin kenarına düşmüş olabilecek olanları da eliyle yoklamayı ihmal etmedi. Az önceki efeliğiyle gösterimini tamamlayan rüzgâr, daha önceden pek duyulmayan yusuçuk kuşlarına bırakmıştı sahneyi. Bu sırada kafasını çıkarıp nefes egzersizi yapan Bay Z; duyduğu sesleri ilkin manasına varmaya çalışır bir hâl ile dinledi, birkaç kez aynı heceleri

tekrarladı, sonra da “*İşte ben de böyle sayıklayacağım adını*” diyerek seslere eşlik etti. Derince verdiği son soluğa müteakip kutsal ibadetini tamamlamak adına Bay Z, yemliğin kenarındaki çiçekleriyle hâlleşti. “*Ellerisin*” dedi me-nekşeye. “*Sen de yanaklarısin tabii*” dedi gönlünü alır gibi yaparak kasımpatıya. Sivri ucunun parmağına batmasına göz yumup -ki bu göz yumma ilk değildi şüphesiz- “*Senden zaten büyütiyorum, hiç kurumadın gözlerimden*” diyebildi ekeveryaya da parmağına dokunduğu yerden okşayarak. Neden sonra bu okşayışın göğsünün derinliklerinde bir yerleri genişlettiğini ve her iki dudak bitimine aynı uzaklıktaki gamzelerinin sınırlarını zorladığını da büsbütün hissetti.

Bay Z, pencereyi kapatacağı esnada, neyi alkışladığı belli olmayan bir güvercinin kanat seslerini ve kanatların plastikte çıkarttığı acı sesi duydu. Z'nin, dünyanın en yumuşak ve zarif boynuna dokunduğunda, ağzından ansızın “*Kalbi de başka ne olabilirdi ki?*” sözleri döküldü. Sıradan hapşırma-larda iradesi dışında ağzından çıkan milyonlarca toz zerreciğiyle eş tuttuğu sözler onu biraz tedirgin etse de aynı zamanda parmaklarını üstünde gezdir-diği kanat bu düşünceden çabucak sıyrılmasına yetti. Güvercin ise kahrama-nımızın gösterdiği sevginin bitmesini engellemek istermişçesine boynunun uzanamadığını anladığı hâlde hâlâ en dipteki tanelere ulaşmaya çalışıyordu.

Odaya doğru döndüğünde sarkaçlı saatin yüksek sesle zamandan haber vermek yerine, ona bir şey hatırlatmaya çalışan abartılı tavrıyla karşılaştı ki saatin haklı çıkması çok zaman almadı. Hatırlaması gerekli olan şeyin zih-ninin kuytusundan gözbebeğine dolduğu zaman diliminde -gözünün içinde gerçekten de hafif bir neşter izi hissetmişti- Bay Z, “*Tam zamanı!*” diyerek bedenini halının üstüne atmış ve sağ kulağını zemine dayamıştı. Vücudunun şu hâliyle böceğe benzediğini düşündüğü sırada, birbiri ardına duyduğu ve gittikçe uzaklaşan üç menteşe çığığışı onu fevkalade mesut etmişti. “*Şimdi biraz dinleyelim, dinlenelim*” diyerek başından beri sessiz konumdaki radyo-nun bulunduğu masaya yaklaşır radyonun sesini açtı. Yaşının genç olduğu sesinden anlaşılan radyodaki hanımefendinin yorumladığı şiiri ortalarında yakalasa da bitene kadar dinledi Bay Z. Tüyleri, soylu bir acıya karşı nasılsa o vaziyette saygı duruşuna geçmiş ve şiir hiç beklemediği oranda içini üşüt-müştü Bay Z'nin. “*Hadi artık vakit geldi*” diyerek bozduğu sessizliğe, kendini toparlaması için mühlet veren bir edayla odasından çıktı.

Üçüncü rafın ikinci boşluğundaki ayakkabılarını alan kahramanımız, bastonunu almak için kapının kenarına yöneldiğinde boy aynasının intikam hissi veren soğukluğunu, bütün vücudunda, giyindiği elbiseler kadar hissetti.

Hâl böyle olunca “*Ben istemesem de devam edecek düşmanlığımız, sen beni başkasına olduğum gibi gösterebilene ve bir taneniz bir kalbe yerleşebilene kadar, ayna hazretleri!*” diye kükredi. Başlangıçtaki sessizliğin böylesine bir fırtınayı getirebileceği öngörülebilirdi hiç kuşkusuz ama Bay Z'nin sözleri aynanın soğukluğunu ve karanlığını artırıp çok öncelerden üzerinde oluşan çiziklerden en büyüğünün ilerlemesine yol açmaktan başka bir işe yaramıyordu. Aynı zamanda Bay Z; her ne kadar bunun farkındaymış gibi sinirini kapıdan çıkararak evden çıksa da bunun meydana getirdiği hava akımının cereyana sebep olduğunu, cereyanın da Bay Z'nin kapatmadığı pencereyi şiddetle kapattığını, yine Bay Z'nin mühlet verdiği sessizliğin pencere aralığından hâlâ yemleriyle uğraşan ve ürken güvercinin ıslak kanadına yapıştığını ve güvercinle birlikte yolun diğer tarafındaki kavak ağacının üst kısımlarında yapraklı bir dalına konduğunu elbette bilmiyordu.

Parmaklıklara yüklenerek merdivenleri indi Bay Z. Bastonunu kimse- nin görmediği bir haritayı çizdiğine inanarak, vücudundan çok ileride sürükleyerek taşıyor; bazen duraksadığı ağaçları kendine vergi yöntemiyle yine bastonuna başvurarak ölçüyordu. Alışık olduğu yolu tekrardan yürümenin rahatlığını yaşayan ayaklar, sahibini yolun diğer tarafındaki parkın, sonbaharın harını yemiş yapraklarla dolu zeminine ulaştırmıştı nihayet. Bay Z, yeni yeni alevlenen ateşin çıtırtılarına benzettiği sesleri duymak adına birkaç adım daha attı. Bastonu güçlü bir köke rastlayınca “*Seni silkeleyen rüzgâr, benim de başımda koca kavak!*” dedi neşeyle. Dört adım sonraki çınara da bastonuyla vurarak “*Farkın yok benden senin de ahretlik!*” dedi. Yedi adım sonraki atkestanesine selam verme niyetiyle -hafiften de ağırdan alarak- ilk adımını atmıştı ki Bayan Z'ye ait beklediği ses, onu uyarmakta maharetliydi:

- *Gelebildiniz çok şükür. Her zaman da aynı derecede geç kalmak... Neyse, sesime doğru gelin, sol çaprazınızdayım...*

Bay Z, verilen komut doğrultusunda Bayan Z'ye yaklaşırken “*Sizi bir an göremedim efendim, kusura bakmayın*” dedi ve Bayan Z'nin oturduğu bankın sol tarafına yerleşti.

- *Bu şakalardan bıkmayacaksınız hiç değil mi? Siz de ben de göremiyoruz, inadın anlamı yok, anlayın artık şunu! Körüz biz, evet, körüz!*

Bayan Z'nin sözleri Bay Z'nin neşesini kaçırmıştı. Bununla birlikte ortam ciddileşip soğumuş ve yukarılarda bulunduğu dalda durmaya devam eden güvercin de kanadına yapışık ıslak sessizliği bir çırpıda daldaki yapraklara dağıtmıştı. Her şeye rağmen Bay Z, kolay pes edeceğe benzemiyordu:

- *Tamam, biliyorum elbette, kızmayın ama buna bir anlam biçmeye çalışıyorum, anlamaya çalışın siz de. Bununla yaşamak, bir karanlığa hapsolmaksa da bence değil! Aksine o karanlığa güneşi, çiçeklerin doğuşunu, toprağın yağmur sonrasındaki kokusunu, kuşların inceliğini ve insanların sevgisini sokağın biraz olsun aydınlatmak ve bu aydınlıkla yine o hücrede yaşamak benim bahsettiğim.*

Bay Z, sözlerinin sonuna doğru celallenmiş ve ellerini iki kez sözlerinin doğruluğunu kanıtlamak için havada gelişigüzel sallamıştı. Bayan Z, duyduklarından biraz etkilenmiş benziyordu fakat -o nasıl ki Bay Z'nin el hareketlerini göremediği gibi- muhataplar için bunu anlamak ancak kısa sessizliklerle mümkündü. Biraz sonra Bayan Z:

- *Bunlar elbette güzel, ben de bunlarla doldurmak isterim içimi ama hiç şüpheleniz olmasın ki bayım, ben ancak rüyalarımında, uçsuz bucaksız ve rengârenk bahçelerde güneşe göğsümü gere gere gezerken mutlu oldum hep bu yaşıma kadar. Gerisi kapkara bir labirentin içinde kaybolmak gibi.*

Yine kısa bir sessizlik rüzgârın şahlanması ile uzamış, rüzgâr yapraklardan birkaçının toprağa düşüşüne sebep olmuştu. Garip olan yapraklardan düşerken ayrılan su damlalarından birinin, yuvasına girmekte olan bir karıncayı ıslatmış olmasıydı. Başına geleni bilen karınca ise hiç oralı olmadı, zira yuvasına varmadan toprağın onu kurulaacağını biliyordu.

- *Ama haksızlık ediyorsunuz sayın bayan. Söz konusu renkler yalnızca gördüğümüzde mi seslenirler bize? Gören bir göze sahip tanıdıklarınıza sormanızı isterim, "Güneş ne renk, taksiler ne renk, şu yürüdüğümüz tırtıklı yollar ne renk, buğday başakları ne renk, papatyalar ne renk?" diye. Hepsine soluk bir "sarı" cevabı vereceklerinden eminim ama hakikat böyle değil. O kadar fazla görmekten kör olmuş olmalılar ki bu dediklerimi ayıramıyorlar. Bizse göremediğimizden hepsini farklı addedebiliyoruz, hayal edebiliyor ve hissedebiliyoruz. Ayrıca birbirimize sürekli kuru bir "Gördün mü?" yerine "Hissettin mi, dokundun mu, duydun mu?" diye soruyoruz, öyle değil mi güzel bayan?*

Bay Z bunca sözün sonunda ağızından çıkan "güzel" kelimesinden irklenmiş, Bayan Z ise memnuniyetini söyleyeceklerine ve ses tonuna saklamıştı. Mahcup bir tonda:

- *Söylediklerinize katılmamak söz konusu değil. Biliyorum ki çoğu dediğiniz cevabı verecek. Hatta mesela tüm ağaçları ağaç, tüm çiçekleri çiçek olarak bilmeye devam edecekler.*

- Evet, hem de gördüklerine inandıkları çoğu şeyin arkasında duran ince-liği fark etmeden veda edecekler dünyaya. Dediğiniz gibi göremiyoruz ama bir güvercinin kanadının incinmemesini veya ıslanmış bir karıncayı kurulamayı ya da yaprağı dökülen ağacın acısını dert edinebiliyoruz. Gören bir gözle aynı vücuttaki çoğu kalp de bundan yoksun, güzel bayan.

İkinci kez Bay Z'nin ağzından döküldüğünde bu kelime; artık ikisinin de bildiği bir sır hâline gelmiş, aldıkları nefesle birlikte sanki içlerine kadar sinmişti. Tıpkı karıncanın yuvasına varmadan üstündeki suyu toprağın do-yumsuz iştahıyla içine çektiği gibi.

Bayan Z, bir açık bulmuş gibi sinsice gülerek:

- Tabii ki kalbimiz de gözümüz gibi değil nihayetinde, evet ama sayın bay, güzellik, her ne kadar övülürse övülsün, tüm bu övülmeler bir kere görebilme-nin yanında sizce de silik kalmıyor mu?... yani güzellik derken tüm güzellikleri kastediyorum tabii ki. Sözlerinin sonuna doğru Bayan Z yine kızarmıştı.

Bay Z, boynundan aşağı bir soğukluk hissetse de kendini tez topladı:

- Doğrusunu söylemek gerekirse meselenin kör noktalarından biri bu ben-ce, diyerek güldü. Dediğiniz gibi ben de güzellikleri görmek isterdim ama göre-medğim hâlimle bir güzelliği daha iyi görebildiğimi ve övebildiğimi anladığım zaman bundan vazgeçtim.

- Ah, bayım, bir ressamı düşünün lütfen. Olanca renk ve bembeyaz bir tu-val. Neler yapılmaz ki? Siz bunu reddettiğinizi söylüyorsunuz. Buna inanmamı beklemeyin benden. Hem nasıl olacaktı o görmeden daha iyi görebilmek?

- Ben de tam bunu söylüyorum, bir ressam, evet. Gözleri gören ve sevdiği hanımefendinin resmini yapmak için işinin başına oturduğunda bir yüz ve onun belirginleştirilmiş hatlarından başka ne verebilir bize?

- Siz başka bir şey mi düşünüyorsunuz yoksa? Bayan Z'yi ciddi bir merak sarmış, Bay Z de heyecanlanmıştı.

- Elbette! Bir kerecik şöyle bir reminizin yapıldığını düşünün: Saçlarımız bol yıldızlı bir gece, gözlerinizin beyazı da bulut. Kirpiklerinizin yerine kök-narlar, kayınlar, çınarlar çizilmiş. Kaşlarımız görülebilecek en heybetli dağların kıvrımı olmuş. Dudağınız tamamıyla gül bahçesi. Yanaklarınız, tatlı bir bahçe ama kasımpatıların kırmızısı ağır basıyor. Kalbiniz iki kanadını sürekli şakla-tan bembeyaz bir güvercin. Ellerinizse pembeye çalan menekşe denizi...

Bay Z dilinden dökülenlerin farkına, Bayan Z'nin şirince başlayıp gittikçe büyüyen gülmesiyle vardı. İstemediği bir hatayı yapmış olmanın şüphesini taşıyordu ama bir yandan da garip bir mutluluk duyuyordu.

- *Gülünç bulacağınızı biliyordum ama bakın gerçekten böylesine bir resim yapmak isterdim. Hâlâ gülüyorsunuz, (biraz alaylı) hani şakalarım gülmeyecektiniz?*

Bayan Z; ömründe duymadığı bunca iltifat karşısında başlarda garipse de sonuna doğru fevkalade bir sevinçle dolmuş, senelerdir sahip olduğunu bilmediği hazinesinin kapağını açmış, parmaklarıyla yüzünü kapatmış ve derin bir utancın tarifi pek mümkün olmayan zevkini tatmıştı.

- *Hayır, hayır komik değil, ne biliyim değişik biraz. Böyle şeyler, böyle şeyler... hiç duymamıştım. Çok şaşırdım, böylesine güzel... Hâlâ şaşkınum, güldüğüm için özür dilerim.*

Bay Z benliğini saran bir heyecanla:

- *Yani beni anladınız, öyle mi anlamalıyım, güzel -bunu söylemek bambaşka bir tat veriyordu artık ona- bayan?*

- *Yani daha iyi anlıyorum diyeyim. Evet, böylesi daha doğru, dedi ve küçücük güldü Bayan Z. Sesinde hâlâ duyduğu memnuniyetin ışıltısı fark ediliyordu. Neden sonra Bayan Z:*

- *Sayın bay, anlaştığımıza göre ben artık müsaadenizi isteyeyim, malum, vakit de geç oldu...*

- *Tabii tabii, ne demek, müsaade sizin. Yalnız haftaya yine burada...*

- *Mutlaka sayın bay, geleceğim. Hem daha tam manasıyla ikna edebilmiş değilsiniz beni, öyle ya, dedi ve az öncekinden biraz daha büyük bir gülmeyle "Hoşça kalın!" diyerek bastonunun izinde ayrıldı Bayan Z.*

Bay Z de tekrar tekrar anlattığı ressamın tablosunu düşündü, kendisine uzun uzun güldü ve neşeyle kendi etrafında döndü. Tekrar banka oturduğunda -karıncanın sırtından su damlalarıyla toprağa karışan sessizliğin birbirinden habersiz iki kök tarafından yine birbirine dolanarak kılcallarına çekildiğini bilmeden- zihnine sabah dinlediği andan itibaren kazınan mısraları defalarca okudu:

- *Görmemek var seni, bir kör gibi sevmek yine de!**

*Pablo Neruda